

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
ROZDZIAŁ PIERWSZY	17
Dniepr • Porohy • Chortyca • Relacje o Naddnieprzu w XIV–XVII wieku • Zwierzyna • Szarańcza • Dzikie ptactwo • Lasy i stepy • Klimat • Szlaki i trakty	
ROZDZIAŁ DRUGI	43
Spreczne opinie o Kozakach • Pierwsze wzmianki • Niebezpieczeństwo tatarskie przeszkodą w kolonizacji Kresów Wschodnich • Akcje Połozowicza i Kmitycza • Daszkowicz • Pretficz • Samowola kozacka • Dymitr Wiśniowiecki • Uniwersał Zygmunta Augusta (1568 r.)	
ROZDZIAŁ TRZECI	69
Chanat Krymski i Ordy: Jedyczkulska, Perekopska, Oczakowska oraz Budziacka • Obyczaje tatarskie • Sposób prowadzenia walki • Los jeńców tatarskich • Akcja hetmana polnego koronnego Jerzego Jazłowieckiego w 1572 r. • Bohdan Różyński • Uniwersał 1578 r. i rejestr kozacki • Kozacy w wojnie moskiewskiej • Niepokoje na Kresach • Konstytucja „Porządek ze strony Niżowców i Ukrainy” (1590 r.)	

ROZDZIAŁ CZWARTY	93
Krzysztof Kosiński • Wybuch powstania • Bitwa pod Piątkiem • Śmierć Kosińskiego • Sprawa tytułu hetmańskiego • Koło i Rada Kozacka • Wybory starszyzny • Jeszcze o tytule hetmańskim • Starszyzna Kozacka: Wojskowa (Generalna) i Kurennia • Położenie Czerni	
ROZDZIAŁ PIĄTY	119
Sicze: Chortycka, Tomakowska i Bazawłucka • Morskie wyprawy Kozaków • Misja Eryka Lassoty • Powstanie Semena Nalewajki i Hryhorego Łobody • Zwycięstwo hetmana Żółkiewskiego pod Sołonicą • Sicze: Mykityńska, Czortomlicka, Kamieńska i Oleszkowska • Nowa Sicz Zaporoska	
ROZDZIAŁ SZÓSTY	146
Wolności zaporoskie • Kozacy i chłopcy • Hetman Samuel Kiszka • Status kozacki • Kolonizacja Ukrainy • Udział Kozaków w walkach nad Bałtykiem i w wyprawach Samozwańców • Wojna z Moskwą • Sprawa utrzymania wojsk kozackich • Starcia z Turkami • Ugoda olszaniecka	
ROZDZIAŁ SIÓDMY	172
Monastery i cerkwie ukraińskie • Unia brzeska • Kozaczyzna i prawosławie • Zaporozcy w walce z unią • Bractwo kijowskie • Ugoda rastawicka • Misja patriarchy Teofanesa • Odbudowa hierarchii prawosławnej na Ukrainie • Kozacy w obronie Cerkwi	
ROZDZIAŁ ÓSMY	195
Połochy, chaty i domy • Skarby kozackie • Ubiór Zaporozców • Ikonografia • Wygląd zewnętrzny Kozaków • Uzbrojenie • Pożyczenie • Pijaństwo • Choroby • Medycyna ludowa	
ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY	220
Uprawa roli • Hodowla • Rybołówstwo • Myślistwo • Pszczelarstwo • Handel • Czumacy • Dola czumacka • Zimowniki • „Burdiugi” • Przygotowania do wojny z Turcją • Bitwa pod Chocimiem	

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY	243
Kozacy i kobiety • Pobratymstwo • Dzień na Siczy • Gry	
• Obyczaje Wielkanocne • Zabawy Zaporozców • Hulanki	
• Powrót z wyprawy chocimskiej • Śmierć Sahajdacznego •	
Rozmowy z Rzeczpospolitą • Wyprawy przeciw Turcji	
• Traktat z Szahin-Gerejem • Bunt Żmajły • Uгода	
kurukowska	
ROZDZIAŁ JEDENASTY	267
Byliny i dumy • Dumy a literatura • Najstarsze dumy kozackie	
• „Płacze niewolników” • Epickie wyobrażenie niewoli tureckiej	
• Dola kozacka w dumach zaporoskich • Dumy o powstaniach	
kozackich • Obraz Polaków i świata muzułmańskiego w dumach	
zaporoskich	
ROZDZIAŁ DWUNASTY	293
Kozackie zaloty i miłość • Ożenek • Obyczaje weselne	
na Ukrainie • Śmierć • Pogrzeby starszyny • Realizacja	
postanowień ugody kurukowskiej • Kozackie poselstwa do	
króla • Wyprawy na Krym • Spory w łonie Kozaczyzny • Bunt	
Tarasa Fedorowicza • Kozaczyzna w czasie bezkrólewia po	
śmierci Zygmunta III	
ROZDZIAŁ TRZYNASTY	317
Spory o immunitet sądowy • Sprawy cywilne • Przestępstwa	
kryminalne • Kary na Zaporozu • Obyczaje sądowe według	
Nikity Korża • Piotr Mohyla metropolitą kijowskim	
• Kozaczyzna w pierwszych latach panowania Władysława IV	
• Budowa Kudaku i Bunt Sulimy • Misja Kisiela • Powstanie	
Pawluka • Bitwa pod Kumejkami • Kapitulacja borowicka	
• „Ordynacje” sejmowe w sprawie kozackiej • Powstanie	
Ostrzanina i Huni • Rada na Masłowym Stawie	
INDEKS NAZWISK	353